

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

SEKRETARZ STANU
Aleksandra Gajewska

BPD-V.55.31.3.2024.PW
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Ministrze,
W odpowiedzi na pismo z dnia 31 stycznia 2024 r., III.554.7.2023.JA w sprawie dotyczącej sytuacji osób z Ukrainy przebywających w pieczy zastępczej, uprzejmie informuję.

Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2024 r. poz. 164) nie przewiduje szczególnych rozwiązań przeznaczonych dla obywateli Ukrainy opuszczających podmioty pieczy zastępczej po osiągnięciu przez nich pełnoletności. Oznacza to konieczność zastosowania wobec tej kategorii osób przepisów ogólnych regulujących kwestię udzielania wsparcia pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r. poz. 177, dalej ustawa) ustawę stosuje się do:

- 1) osób posiadających obywatelstwo polskie:
  - a) mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - b) niemających miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ale przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członków ich rodzin w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz.U. z 2021 r. poz. 1697 oraz z 2023 r. poz. 547), posiadających prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2a) osób umieszczonych w pieczy zastępczej na podstawie orzeczenia sądu lub innego organu państwa obcego za zgodą sądu polskiego;
- 3) cudzoziemców mających miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
  - a) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
  - b) uzyskania w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;
- 4) cudzoziemców mających miejsce zamieszkania i przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:

a) zezwolenia na pobyt stały,

b) zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2023 r. poz. 519, 185 i 547);

5) cudzoziemców przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którym zostało wydane tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca.

6) mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywateli Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz członków ich rodzin, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. b, d, e lub f Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz.Urz. UE L 29 z 31.01.2020, str. 7, z późn. zm.1)), posiadających prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Przepisy działu III ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stosuje się natomiast także do małoletniego cudzoziemca niewymienionego w ust. 1 pkt 2-4, przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 5 ust. 3 ustawy).

Oznacza to, że w przypadku cudzoziemców wskazanych w art. 5 ust. 1 ustawy, zastosowanie znajduje cała ustawa, w tym jej regulacje dotyczące wsparcia dla osób usamodzielnianych (Dział IV ustawy), jak również regulacje pozwalające pozostać w dotychczasowej formie pieczy zastępczej po osiągnięciu pełnoletniości (art. 37 ust. 2 ustawy, znajdujący się w Dziale III). W przypadku zaś pozostałych kategorii cudzoziemców zastosowanie ustawy ma podwójne ograniczenie: ograniczenie przedmiotowe - zastosowanie znajdują tylko przepisy Działu III ustawy - tj. *Pieczka zastępcza*, i ograniczenie podmiotowe - tj, wyłącznie te regulacje, które odnoszą się do małoletnich.

Mając na uwadze powyższe, w opinii resortu rodziny, ustalenie sposobu postępowania wobec obywatela Ukrainy przebywającego w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej, po osiągnięciu przez niego pełnoletności, zależy od podstawy jego pobytu w Polsce.

Jak wskazano na wstępie, w obecnym stanie prawnym ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, nie zawiera regulacji o charakterze *lex specialis*, których adresatem byłiby obywatele Ukrainy opuszczający podmioty pieczy zastępczej po osiągnięciu przez nich pełnoletności. Art. 27 tej ustawy w zakresie zasad regulujących sprawowanie pieczy zastępczej odnosi się jedynie do dzieci będących obywatelami Ukrainy, tj. osób małoletnich. W związku z powyższym przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej regulujące kwestie dalszego pobytu pełnoletnich wychowanków w pieczy na zasadach określonych w art. 37 ustawy nie mogą mieć zastosowania. Bezpośredniego zastosowania nie mają również przepisy regulujące proces usamodzielnienia. Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa nie przewiduje bowiem odpowiedniego stosowania przepisów znajdujących się w dziale IV ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w stosunku do obywateli Ukrainy.

Jednocześnie uprzejmie informuję, iż kwestia możliwości dalszego pobytu w polskiej pieczy zastępczej wszystkich osób będących obywatelami Ukrainy, którzy przybyli do Polski po 24 lutego 2022 r. i które osiągnęły pełnoletność przebywając w polskim systemie pieczy zastępczej, bez względu na ich podstawę pobytową, jest w dalszym ciągu poddawana analizom systemowym celem wypracowania optymalnych rozwiązań. Dodatkowo analizowana jest także możliwość uzyskania przez takie osoby pomocy na kontynuowanie

nauki, udzielenia pomocy w uzyskaniu zatrudnienia oraz uzyskanie pomocy prawnej i psychologicznej, w sytuacji kiedy osoby te decydowałyby się jednak na opuszczenie pieczy zastępczej po osiągnięciu pełnoletności i rozpoczęcie samodzielnego życia.

Z wyrazami szacunku
Aleksandra Gajewska
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/